
Harmónia
včera a dnes
RK©2015

harmónia

ZARIADENIE PRE SENIOROV • PREŠOV - CEMJATA

Publikácia vydaná pri príležitosti 60. výročia založenia
Zariadenia pre seniorov Prešov - Cemjata

Prešov - Cemjata 2015

Každý má v živote nejaké poslanie... jedinečný dar alebo nadanie,
ktorým má obohatiť ostatných.
A keď svoj talent použijeme v prospech druhých,
prežívame extázu svojho vlastného ducha, čo je najvyšším cieľom.

Deepak Chopra

Všetko najlepšie...

Nie len v živote jednotlivca, ale aj v pôsobení rôznych organizácií, prichádzajú významné výročia, ktoré nás vracajú do spomienok ku samotným začiatkom k zvyku bilancovať a v neposlednom rade aj oslavovať. Dnes je taká príležitosť pre Zariadenie pre seniorov Harmónia, nachádzajúce sa v prímestskej časti mesta Prešov na Cemjate. Zariadenie je už 60 rokov domovom pre seniorov mesta Prešov a jeho okolia. Je neuveriteľné, že už šesť desaťročí je za nami a tento domov nemalým tempom pokračuje na svojej ceste existenčnej podpory a povzbudzovania ľudí, ktorí sú z rôznych dôvodov obyvateľmi tohto ich náhradného domova.

Domov Harmónia sa rozhodol k tomuto jubileu vydať spomienkovú knihu fotografií svojho pôsobenia, prostredníctvom ktorej si budete môcť urobiť živý obraz z jeho niekdajšieho aj terajšieho života.

60 ročná história domova zanechala za sebou veľa svedectiev o nie vždy šťastných osudoch ľudí, o mnohých životných príbehoch, či malých i veľkých radostiach z práce.

Zariadenie sa napriek rôznym prekážkam vyprofilovalo ako domov, kde sa vďaka obetavému personálu poskytuje sociálna služba na vysokej kvalitatívnej úrovni, spočívajúca v prvom rade na ľudskom prístupe a vžitia sa do života obyvateľov, vnímania ich potrieb a túžob. Z tohto základu postupne vzišlo naše motto „pocit domova“.

V tejto chvíli mi dovoľte poďakovať všetkým tým, ktorí sa rôznym spôsobom podieľali na budovaní histórie, pretože každý jeden z nás má svoj významný podiel v období pôsobenia Zariadenia pre seniorov Harmónia. Taktiež želám, aby aj ďalšie roky boli úspešné pre písanie novej histórie.

Prajem všetkým obyvateľom veľa zdravia a životného optimizmu, pohodové spolunažívanie v kruhu svojho náhradného domova. A Vám, všetkým pracovníkom prajem veľa sily, energie a životného elánu, lebo bez Vás by to nemálo ten správny „šmrnc“ aj keď vieme, že obyvatelia sú tí, ktorí sú najdôležitejšími a my sme tu hlavne pre nich.

Buďte zdraví, rozdávajte radosť a majte z toho radosť. Urobte niečo pre druhých, a tým urobíte aj niečo pre seba.

Všetko najlepšie do ďalších rokov!

PhDr. Slavko Poptrajanovski,
riaditeľ Zariadenia pre seniorov Harmónia

Po stopách Cemjatskej histórie

Prvá písomná zmienka o Cemjate je už z roku 1249, keď ešte patrila medzi kráľovské majetky. V písomných prameňoch z tohto obdobia sa spravidla objavuje pod fonetickým názvom Czemete, Cemethe.

Spočiatku patrila hradu Šariš, od roku 1344 zemanovi Petrovi a stala sa súčasťou hradného panstva Šebešovcov. V ich vlastníctve zostala Cemjata až do prvej polovice 16. storočia.

Majetkom mesta sa Cemjata stala podľa jednej z verzií v roku 1533, keď predal František Šebeši celý lesný komplex, ktorý bol vo vlastníctve jeho rodiny Prešovu za osemdesiat zlatých. Odvtedy bol využívaný nielen ako zásobáreň stavebného a palivového dreva, ale aj ako zdroj minerálnej vody, ktorá sa do Prešova dopravovala vo veľkom množstve a aspoň z časti nahrádzala nedostatok kvalitnej pitnej vody na jeho území.

Túto činnosť spomínajú vo svojej práci viacerí miestni autori. Jedným z nich bol Ernest Tomáš Teodor Krieger, ktorého práca „Das Sároser Komitat in Ober Ungarn“, vydaná vo Viedni v roku 1841, je vo všeobecnosti považovaná za prvého turistického sprievodcu po Šarišskej stolici.

Aj keď kúpele boli dobre známe a často využívané už v stredovekom Prešove, rozvoj kúpeľníctva na Cemjate v dnes tradičnom chápaní možno datovať do druhej polovice 18. storočia. V roku 1778 mesto prenajalo na Cemjate tamojší hostinec a kúpele nájomcovi Žigmundovi Mauschovi. Táto nájomná zmluva predstavuje podľa dochovaných dokumentov zatiaľ najstaršiu písomnú zmienku o kúpeľnom zariadení v priestoroch Cemjaty.

Prvá štvrtina 19. storočia bola obdobím, keď aj vďaka prostriedkom mesta, dochádzalo k postupnému rozvoju kúpeľného podnikania a výstavbe nových objektov na Cemjate. Vznikol tu nový malý kúpeľný dom s kabínkami, niekoľkými jednoducho zariadenými hosťovskými izbami a jedálňou. Niekedy okolo roku 1820 tu bol pre kúpeľných hostí postavený v neskorobarokovom slohu kostolík sv. Donáta.

Napriek tomu, že kúpanie bolo intenzívne propagované, väčšiu obľubu si udržalo jednoduché pitie minerálky pri upravenej studni, nad ktorou sa nachádzal malý hudobný pavilón, ktorý je dodnes neodmysliteľnou súčasťou Cemjaty. Túto malú stavbu, ktorá tvorí prepojenie rôznych štýlov od antického tempietta po neskororenesančnú laternovú kupolu spočívajúcu na malých korínskych stĺpoch, vybudovali v štyridsiatych rokoch 19. storočia.

Veľké nádeje na celkové zvýšenie úrovne letoviska sa vkladali do založenia akciovej spoločnosti v roku 1877. Nová spoločnosť Liečebné a zotavovacie kúpele Cemjata sa pustila do rozširovania a modernizácie kúpeľov, ktoré si od mesta Prešov dlhodobo prenajala. Veľkú pozornosť jej predstavitelia venovali dovtedy zanedbávanej propagácii. Spoločnosť vydala niekoľko rozsiahlejších prospektov a reklamných publikácií.

Sezóna sa v Liečebných a zotavovacích kúpeľoch Cemjata pravidelne začínala 15. mája. Delila sa na dve časti. Prvá trvala od 15. mája do 30. júna a druhá, ktorá bola pre ekonomický úspech spoločnosti dôležitejšia, trvala od 1. júla do 31. augusta.

V tomto období akciová spoločnosť k pôvodnej veľmi skromnej

mestskej ubytovni dala postaviť tri pekné, dobovým zvyklostiam vyhovujúce vilové domy, obklopené verandami. Okrem toho tu vybudovala, resp. opravila tanečnú sálu, kaplnku a hostinec. Všetky izby v kúpeľných domoch boli zariadené rovnako. Cena za izbu bola rôzna. Závisela od dĺžky pobytu a ďalších požiadaviek zákazníkov. Tí mali možnosť, okrem doobjednania si ďalšieho nábytku či rôznych spoločenských hier, prenajať si na ľubovoľný čas aj sluhu či slúžku.

Za hlavné lákadlo cemjatských kúpeľov boli v tom čase, okrem príjemného prostredia a chutnej minerálky, považované vaňové kúpele. Zohrievaná minerálka sa nalievala do kadí, na dne ktorých bolo uložené ihličie. Za hodinu takého, mimoriadne príjemného kúpeľa sa platilo 40 grajciarov, pre menej solventnejších hostí bol za 15 grajciarov k dispozícii kúpeľ, len vo vlažnej vode, ktorú už predtým navštívil prvotriedny klient.

Kúpele s mestom spájala pravidelná kočová linka, premávajúca podľa pevného cestovného poriadku. Z Hlavnej ulice v Prešove koč odchádzal smerom na Cemjatu ráno o ôsmej a poobede o štrnástej hodine. Späť z Cemjaty vyrážal o jedenástej a večer podľa záujmu klientov o devätnástej, prípadne dvadsiatej hodine.

V druhej polovici 19. storočia sa stala Cemjata pre obyvateľov samotného Prešova i hostí z iných miest nielen príjemným centrom oddychu, ale aj miestom intenzívneho kultúrneho života. Okrem tradičných tanečných zábav sa tu pravidelne konali koncerty, prednášky, vystupovali tu rôzni umelci.

Kúpele i okolité lesy navštívili významní spisovatelia, ako boli Sándor Petőfi či Mór Jókai, ale i viacerí členovia cisárskej rodiny. Spomedzi nich najväčšiu pozornosť vzbudila návšteva arcivojvodu Jozefa, spolu s cisárovnou Alžbetou Bavorskou. Tento najpopulárnejší pár habsburskej vládnucej dynastie v Uhorsku navštívil Cemjatu v letných mesiacoch roku 1892.

Začiatok dvadsiateho storočia sa pre kúpele začal veľmi nešťastne. Po takmer 25 rokoch ukončila svoju činnosť a aj existenciu akciová spoločnosť. Keď však akcionári zistili, že dlžoby, záväzky rastú, na mimoriadnom valnom zhromaždení 4. mája 1902 poverili riaditeľstvo spoločnosti jej likvidáciou. Vedenie spoločnosti následne ponúklo mestu celý svoj majetok, ktorý predstavovali postupne vybudované vilové domy za 41 540 korún. Mesto túto sumu akceptovalo a majetok odkúpilo.

V období pred prvou svetovou vojnou, počas nej ale i v rokoch existencie medzivojnovej Československej republiky sa v kúpeľoch na Cemjate vystriedalo viacero nájomníkov. Niektorí tu pobudli dlhší čas, iní sotva jednu sezónu.

Druhá svetová vojna spôsobila kúpeľom na Cemjate značné škody. Odišla veľká časť starých a verných hostí, ktorí si zvykli a tolerovali nie najpohodlnejšie ubytovanie či chýbajúcu elektrickú energiu. Tých aspoň z časti nahradili nemecké deti, posielané na naše územie na ozdravné pobyty. Ešte horšia bola celková devastácia objektov, keď najmä v závere druhej svetovej vojny bola z nestrážených objektov časť zariadenia rozkradnutá a časť zničená. Staré budovy síce prechod frontu prežili, utrpeli však značné škody, ktoré boli výsledne odhadnuté na 800 000 korún.

Tesne po oslobodení a skončení 2. svetovej vojny ešte Cemjata unikla znárodneniu a zostala mestským majetkom. Mesto pozorne sledovalo dianie okolo slovenského kúpeľníctva a aj na základe toho, že štát spočiatku nejavil záujem o podobné podniky, sa rozhodlo znovu obnoviť ich prevádzku. V nasledujúcich rokoch sa malo realizovať viacero pomerne ambicióznych projektov.

Už v roku 1948 sa mala rozbehnúť výstavba novej, modernej

zotavovne pre mládež. Práce malo realizovať prešovské Všeobecné stavebné družstvo, ktoré malo súčasne vybudovať dlho očakávaný moderný prírodný letný bazén, tenisové dvorce a volejbalové ihriská. Opravami mali prejsť aj staršie objekty nachadzajúce sa v areáli kúpeľov. Pripravovala sa celková elektrifikácia kúpeľov, predmetom serióznej diskusie bolo aj určenie „ochranného kúpeľného pásma“, to malo byť podkladom k definitívnemu ukončeniu konania, ktorým by sa vyhlásila cemjatská voda za minerálnu a liečivú.

Takmer ako vždy počas svojich dejín, aj tento raz, bol nádejný rozvoj Cemjaty zastavený už v začiatkoch. Napriek tomu, že veľkorysá prestavba bola naplánovaná a začalo sa aj s jej realizáciou, pomery v Československu sa po februári 1948 začali rýchlo meniť. Štát už neponechával v rukách súkromných spoločností žiadne významnejšie majetky a menil sa jeho vzťah aj voči mestám.
Dňa 6. mája 1948 vstúpil do platnosti zákon, ktorým boli znárodnené všetky liečivé zdroje a kúpele a ktorý upravoval aj ďalšiu správu skonfiškovaného majetku.

Mesto Prešov, ako majiteľ kúpeľov na Cemjate, nemalo šancu nájsť v zákone nejakú možnosť, ako nestratiť majetok, ktorým voľne disponovalo viac ako štyristo rokov. Štát si v zákone vyhradil právo určovať, ktoré zariadenia možno označiť za kúpele i právo zakladať nové kúpele.

Zariadenie pre seniorov vzniklo z pôvodných kúpeľov o čom sa rozhodlo 26. júla 1955. Postupne sa rozrástlo o súkromné vilky a v procese decentralizácie podľa zákona NR SR č. 416/2001 Z. z. prešlo Zariadenie pre seniorov Harmónia, Prešov - Cemjata dňom 1. júla 2002 do zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Prešov.

Doterajší vedúci a riaditelia zariadenia

1955 - 1972
Vasil BULÍK

1972 - 1982
Ján TIMKO

1982 - 1991
Jozef HAJZUŠ

1991 - 1994
Tatiana KARABINOŠOVÁ

1994 - 2002
PhDr. Alena KRIŠTOFÍKOVÁ

2002 - 2008
PaedDr. František KRAJČ

2008 - 2012
Mgr. Anna BUZGÓOVÁ

2012 - súčasnosť
PhDr. Slavko POPTRAJANOVSKI

Súčasné vedenie a zoznam zamestnancov ZpS Harmónia

PhDr. Slavko Poptrajanovski - riaditeľ
Mgr. Beáta Hutňanová - vedúca pre ekonomické a obslužné činnosti
Mgr. Viera Pasterová, PhD. - vedúca pre odborné a iné činnosti
Mgr. Zuzana Lesňáková - psychologička
Mgr. Vladislav Varga - sociálno administratívny pracovník

Úsek ekononických a obslužných činností:
Dagmar Krajčovičová - personálno mzdová účtovníčka
Ľudmila Blanárova - samostatný odborný ekonóm
Anna Halická - hlavná účtovníčka
Mária Macková - odborný referent skladového hosp.
Jana Turčíková - hlavná kuchárka
Božena Dancáková - kuchárka
Ružena Pravdová - kuchárka
Peter Polák - kuchár
Jozef Turčík - kuchár
Valéria Fečová - pomocná kuchárka
Terézia Jurková - pomocná kuchárka
Monika Šebešová - pomocná kuchárka
Emília Vitališová - pomocná kuchárka
Maroš Trusa - odborný referent autoprevádzky, vodič, údržbár
Vladimír Paľa - elektrikár, údržbár, vodič
Karel Sikora - elektrikár, údržbár, vodič
Patrik Halický údržbár, kurič
Jozef Hirko údržbár, kurič
Radoslav Kaľuha - údržbár, kurič
Marek Šoltis údržbár, kurič
Elena Džurmanová - pračka
Jozefína Olejníkova - pračka
Bibiana Tarjanová - pračka
Renáta Grejtákova - krajčírka
Magdaléna Grejtáková - upratovačka
Veronika Halčinová - upratovačka
Terézia Horváthová - upratovačka
Anna Kotuličová - upratovačka
Anna Kravcová - upratovačka
Katarína Lukáčová - upratovačka

Úsek odborných a iných činností:
Bc. Emília Ďaďovská - sociálna pracovníčka
Mgr. Ivana Martalusová - sociálna pracovníčka
Mgr. Marcela Polťáková - sociálna pracovníčka
PhDr. Valéria Stajančová - sociálna pracovníčka
Helena Lechová - inštruktor sociálnej rehabilitácie
Viera Šoltisová - inštruktor sociálnej rehabilitácie
Mgr. Ján Frisík - ergoterapeut

Bc. Martina Ringerová - ergoterapeut
Bc. Jana Bačistová - denná sestra
Mgr. Zuzana Bodokiová - denná sestra
Bc. Anna Krakovská - denná sestra
Zlata Rusňáková - denná sestra
Bc. Miriam Bálintová - sestra
Lucia Harčárová - sestra
Zuzana Krempaská - sestra
Renáta Ľašová - sestra
Mgr. Stanislava Sopatová - sestra
Anna Andrejková - opatrovateľka
Marta Antolová - opatrovateľka
Marta Belinová - opatrovateľka
Danka Bednárová - opatrovateľka
Ladislav Červenický - opatrovateteľ
Anna Dorková - opatrovateľka
Marcela Dzurendová - opatrovateľka
Martina Fecková - opatrovateľka
Monika Ferencová - opatrovateľka
Adriana Gajdošová - opatrovateľka
Sylvia Gobanová Židziková - opatrovateľka
Lucia Guľášová - opatrovateľka
Pavol Harčár - opatrovateľ, masér
Božena Homoľová - opatrovateľka
Lýdia Homoľová - opatrovateľka
Ľubica Janičová - opatrovateľka
Bc. Martina Jurčenková - opatrovateľka
Eva Jurková - opatrovateľka
Gabriela Koščová - opatrovateľka
Beáta Kračmárová - opatrovateľka
Miroslava Lucová - opatrovateľka
Petra Magáčová - opatrovateľka
Mgr. Ivana Marinicová - opatrovateľka
Jozef Mašlej - opatrovateľ
Jozefína Paločková - opatrovateľka
Lýdia Pastirčáková - opatrovateľka
Emília Petková - opatrovateľka
Vlasta Skalická - opatrovateľka
Ingrid Skarupová - opatrovateľka
Mariana Šoltisová - opatrovateľka
Eva Tarasovičová - opatrovateľka

Materská dovolenka,
rodičovská dovolenka:
Lucia Kočiščáková - opatrovateľka
Jozefína Mišková - opatrovateľka

Časť zamestnancov ZpS Harmónia, Prešov - Cemjata

Časť obyvateľov ZpS Harmónia, Prešov - Cemjata

Spomienky z Cemjaty

Nemôžeme zastaviť čas,
ani vrátiť minulosť,
ale môžeme pohladiť spomienky...

(neznámy autor)

Harmónia v Harmónii

Domov nie je miesto kde bývaš,
ale miesto, kde ti rozumejú.

Christian Morgenstern

ÖMJÄTSKÅ
BYLINKAREN

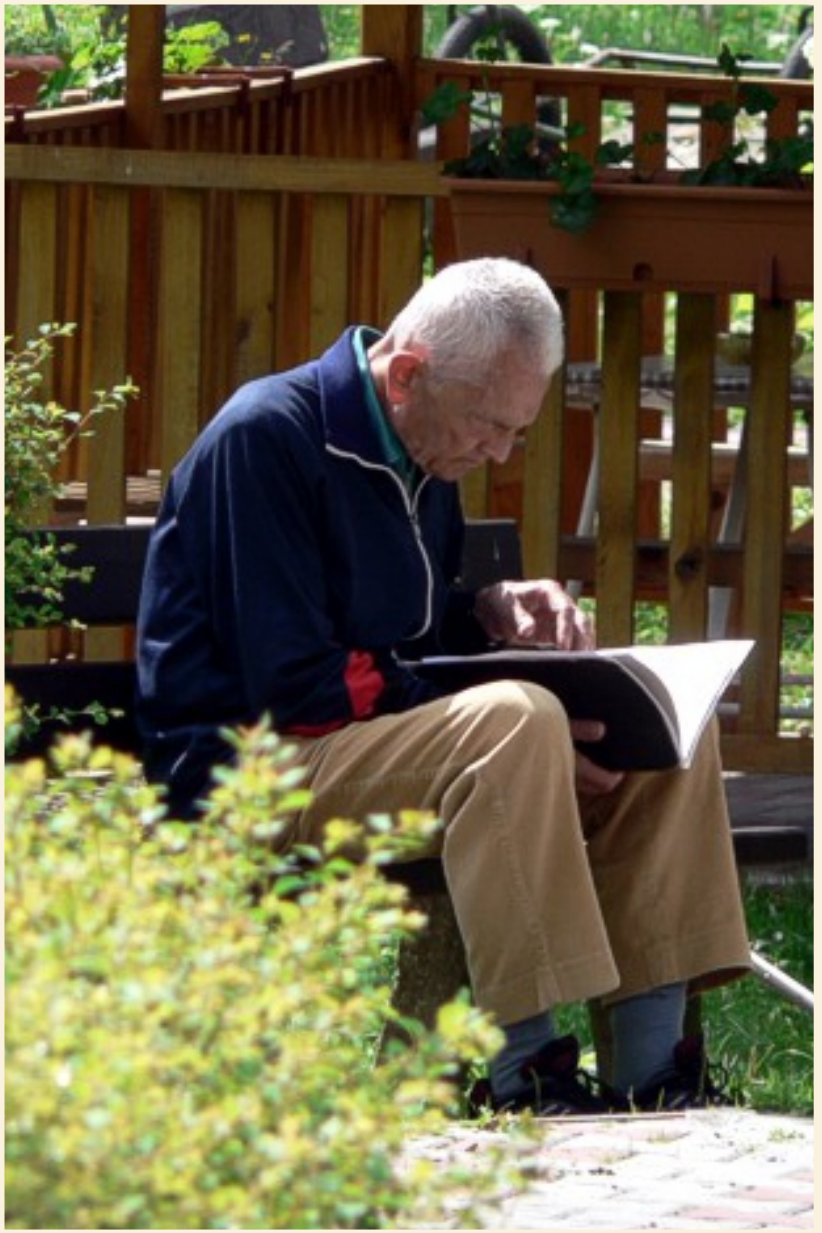

19 2630

Život v Harmónii

Ľudia za ktorými neostávajú veľké výdobytky,
ale len sled malých láskavostí,
nežili nadarmo.

Charlotte Gray

Deň
francúzskej
kuchyne

Cemjasa
do Soho..
Nebojte sa, sapičoho!

VII.CEMJATSKÁ OLYMPIÁDA
ŽIADNY LIEK NENAHRADÍ
POHYB, ALE POHYB
NAHRADÍ VEĽA LIEKOV...

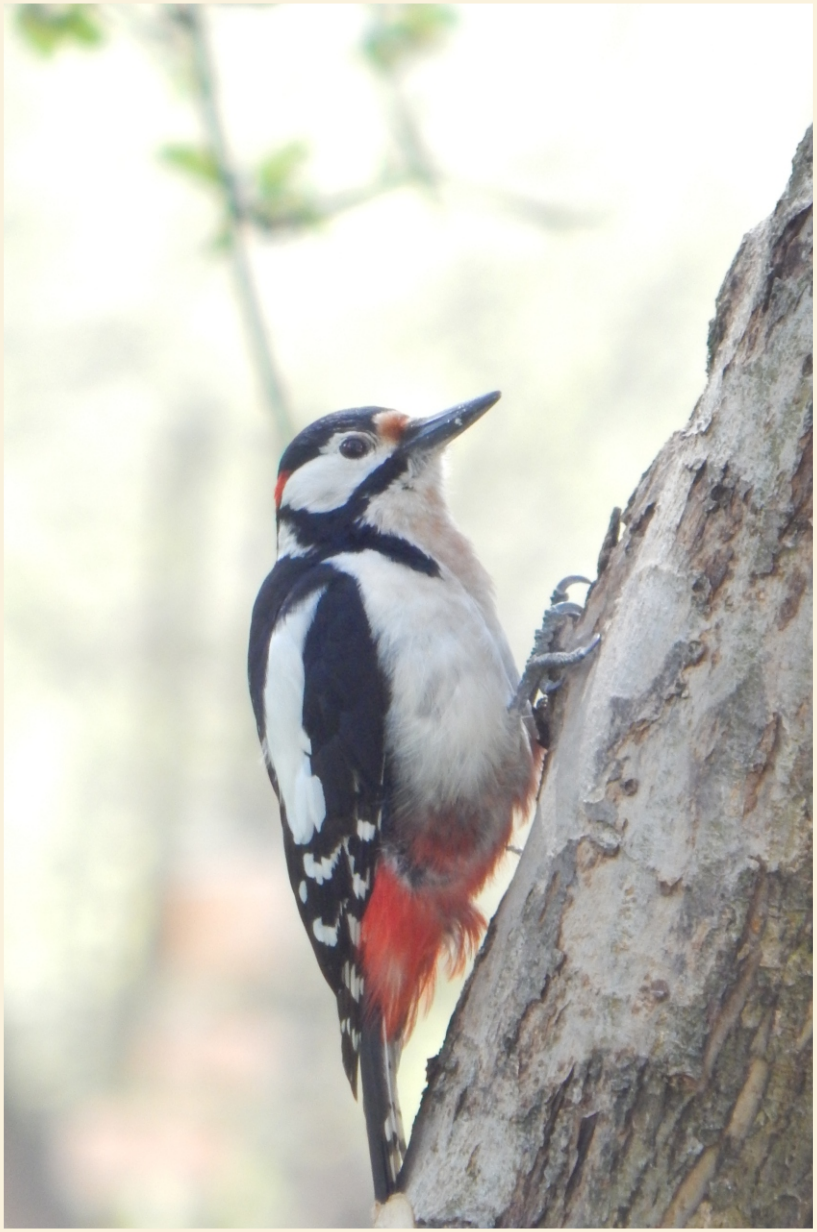

V Harmónii s prírodou

Všetky knihy zožltnú,
ale kniha prírody má každý rok nové,
nádherné vydanie.

Hans Christian Andersen

Harmónia
včera a dnes

Autor: Mgr. Renáta Kuková
Vydalo: Zariadenie pre seniorov Harmónia, Prešov - Cemjata
Spolupráca na realizácii: PhDr. Slavko Poptrajanovski

Fotografie: archív ZpS Harmónia, Prešov - Cemjata
Fotografia obálky: Natália Kuková
Grafická príprava: Mgr. Renáta Kuková
Tlač: Knihárstvo VaŠo, Štefan Stavjarský, Konštantínova 6, Prešov

Publikácia vydaná pri príležitosti 60. výročia založenia
Zariadenia pre seniorov Prešov - Cemjata

Nepredajné

Prešov - Cemjata 2015

RK©2015